

„Доверието в науката: данни от сравнително изследване на нагласите във
Великобритания и България
Кръстина Петкова, Валери Тодоров,
Мартин Бауер

Изследването е посветено на Географско и историческо сравнение на променящите се представи за науката във Великобритания и България.

Базата данни представлява обобщени интегрирани лонгитудни данни събрани от 5 представителни изследвания по Евробарометър на публичното разбиране за науката в периода 1995-2005 година. Общият брой анкетирани е 5543, които бяха групирани по кохорти. Това са (0) Кохортата на поколението от преди Втората световна война (тези, които са родени преди 1930 година) (1) Кохортата на поколението на Втората световна война (или тези, които са родени в периода 1930 -1949 година) (2) Кохортата на поколението на „реалния“ социализъм в България и на индустриалната модерност във Великобритания (или тези, които са родени 1950-1962) (3) Кохортата на поколението на „зрелия“ социализъм в България и на хипи генерацията във Великобритания (или тези, които са родени между 1963--1976) и (4) кохортата на поколението на прехода от тоталитаризъм към модерно демократично общество. Освен кохортата, другата променлива е нагласата. Тя е измервана чрез два въпроса: подкрепа за държавно субсидиране на науката и недоверие към учените.

За да проследим тенденциите в нагласите към науката ние проведохме серия от многомерни дисперсионни анализи. Зависими променливи бяха недоверие към учените и подкрепа за държавно финансиране на науката. Кохортата бе винаги зависима променлива. Резултатите показват, че по отношение на доверието към учените българите преминават през значителна промяна. Докато поколението от преди Втората световна война смята учените като най-висш авторитет новите поколения дори надминават Великобритания по скептицизъм, където хората традиционно са по скептични към безпогрешността на учените. По отношение на готовността за държавна подкрепа за наука резултатите показват, че във Великобритания науката стабилно губи подкрепата на публиката. В България най-ниската точка на подкрепа е при поколението на реалния социализъм. След това постепенно се връща предишното равнище, с един спад около 1996 година – времето на хиперинфлацията..

В заключение. Нашето предположение е, че един от факторите за тази неблагоприятна за развитието на науката тенденция е демитологизирането на образа на учения.